

ZPRAVODAJ

Vydává
Národní informační,
vzdělávací
a osvětové středisko
bezpečnosti práce
při Výzkumném ústavu
bezpečnosti práce, v.v.i.

www.suip.cz <http://osha.europa.eu/fop/czech-republic/cs/>

číslo 2/2009

www.bozpinfo.cz www.vubp.cz

Příprava plenárního zasedání SLIC v rámci předsednictví ČR v Radě EU

Celoevropské setkání dalekosáhlého významu pro celou Evropskou unii, 56. plenární zasedání SLIC (tj. Výboru vrchních inspektorů práce), hostila ve dnech 28. a 29. května 2009 Praha.

Plenární zasedání je svoláváno nejméně dvakrát ročně, vždy do členského státu, který EU právě předsedá. Jednání je zásadně dvoudenní. Jeden den je věnován vlastnímu zasedání pléna. Zde je řešeno množství otázek, včetně organizačních, týkajících se společných postupů při zavádění, prosazování, případně vynucování (transponovaného) sekundárního práva EU v jednotlivých členských státech. Je vždy upřesněn (třiletý) program činnosti na další období. Je rozhodnuto o organizování celoevropských kampaní, jsou vyhodnoceny výsledky a stanovena další opatření.

Součástí plenárního zasedání je i tzv. tematický den. V rámci tematického dne se diskutují problémy, které v daném období mají významný nebo rozhodující dopad do oblasti BOZP v rámci celé EU.

Téma pro další tematický den je vždy navrženo před předchozím plenárním zasedáním SLIC, na něm je pak schváleno. Plenárním zasedáním SLIC v Lyonu bylo schváleno velmi závažné téma „Snižování pracovní úrazovosti a nemocí z povolání s ohledem na strategii Společenství na období 2007–2012“.

Strategie EU zavazuje členské státy ke snížení počtu úrazů při práci o 25 % na 100.000 pracovníků a ke snižování počtu nemocí z povolání. Rokem 2009 se uzavře první polovina trvání strategie, která byla připravována a schválena Evropskou komisí v roce 2006, v době, kdy bylo nutno čelit novým výzvám vyplývajícím z globalizace ekonomiky.

V současné době se však EU nachází v ekonomické recesi se všemi negativními důsledky. Je nutno najít uspokojivé odpovědi na značné množství otázek, jejichž optimální řešení může zasáhnout do každodenního života všech občanů EU.

Ing. Jaromír Elbel, vedoucí inspektor
Oblastní inspektorát práce pro Středočeský kraj

Poznámka:
Tento příspěvek je pro Zpravodaj SÚIP zkrácen.
Celý článek je k dispozici na
www.suip.cz a www.bozpinfo.cz.

Výsledky kontrolní činnosti v zařízeních poskytujících sociální služby

Z poradenské činnosti a z vyhodnocených podnětů vyplynula potřeba provést kontroly v zařízeních poskytujících sociální služby, zejména v domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem a v tzv. chráněném bydlení, s cílem působit preventivně na zaměstnavatele tak, aby dodržovali pracovní právní předpisy.

Orgány inspekce práce si plně uvědomují obtížnost zajišťování provozu zařízení poskytujícího sociální službu v potřebné kvalitě. Na druhé straně je nutno připomenout, že tato kvalita je do značné míry závislá na zaměstnancích těchto zařízení, kteří tuto odpovědnou práci vykonávají. Těmto zaměstnancům by měly být zajištěny standardní pracovní podmínky pro dobrý výkon jejich práce.

Celkem bylo v roce 2008 provedeno 226 kontrol. Kontroly proběhly jak v zařízeních poskytujících sociální služby pobytové (domovy pro seniory, pro osoby se zdravotním postižením aj.), tak v zařízeních poskytujících sociální služby ambulantní (centra sociální a rehabilitační pomoci). Kontrolována byla rovněž zařízení poskytující terénní sociální službu.

Zaměstnavatelé porušovali zákoník práce například tím, že neinformovali do jednoho měsíce od vzniku pracovního poměru své zaměstnance o obsahu pracovního poměru, nevydali zaměstnancům potvrzení o zaměstnání při skončení pracovního poměru, případně toto potvrzení nemělo veškeré náležitosti, nezajistili, aby průměrná pracovní doba v rozvrhu směn nepřesáhla stanovenou týdenní pracovní dobu, nedodrželi nepřetržitý odpočinek zaměstnanců v týdnu, nevedli evidenci o odpracované době přehledně a prokazatelně. Dále zaměstnavatelé porušili některou ze svých povinností vztahujících se k vydávání platového výměru (např. platový výměr nebyl vydán v den nástupu zaměstnance do práce), porušili své povinnosti při zařazování zaměstnanců do platové třídy, nevyplatili příplatek za práci v sobotu a v neděli, neposkytli plat nebo náhradní volno nebo příplatek za přesčasovou práci.

Za porušení předpisů byly uloženy pokuty v celkové výši 105 000 Kč. Závěrečné shrnutí výsledků kontrol prokázalo, že jejich cíl – preventivně působit na zaměstnavatele – byl prostřednictvím práce inspektorů oblastních inspektorátů práce dosažen.

Seniory v domově s pečovatelskou službou

Cílem všech zainteresovaných je snížit počet porušování ustanovení zákoníku práce zejména v oblasti informování zaměstnanců o obsahu pracovního poměru, dále v oblasti pracovní doby a odměňování. Zda se tento cíl podaří naplnit, ukáže následující období.

Ing. Helena Hronová, inspektorka
Státní úřad inspekce práce,
odbor pracovních vztahů
a pracovních podmínek

Provoz a údržba tlakových a plynových zařízení v kotelnách na plyná paliva (poznatky z kontrol Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj v roce 2008)

V rámci celostátního úkolu zaměřeného na provoz a údržbu tlakových a plynových zařízení v kotelnách na plyná paliva bylo Oblastním inspektorátem práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj provedeno celkem 106 kontrol – 27 středotlakých a 79 nízkotlakých parních i teplovodních kotelen, včetně uživatelů jednotlivých tlakových a plynových zařízení.

Ukázka závadného stavu v oblasti BOZP, s jakým se inspektoři setkávají v praxi u kontrolovaných subjektů.

V rámci ověřování funkčnosti systému obecné prevence byly zjištěny nedostatky ve vyhledání rizik možného ohrožení života a zdraví, v přijímání opatření k jejich odstranění či minimalizaci a zejména ve způsobu seznámení pracovníků s těmito riziky, popř. výjimečně i s vlastní obsluhou plynového zařízení.

U části kontrolovaných subjektů nebyly osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP) pro prováděné práce poskytovány v souladu s právními a ostatními předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (nevyhodnocená rizika, nevhodné OOPP, nedostatečné vybavení zaměstnanců apod.).

V systému prevence technických zařízení se neustále opakovaly nedostatky spočívající v neúplném vedení provozní dokumentace provozovaných zařízení, rovněž přetrvával problém neprovádění prověrek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a ojediněle i neodstraňování závad uváděných v revizních zprávách.

Mimo uvedené skutečnosti bylo v několika případech zjištěno neprovádění pravidelných revizí a zkoušek u kontrolovaných zařízení, absence kontrol a zkoušek zabezpečovacích zařízení tlakových nádob stabilních, neprovádění odborných prohlídek kotelen a nepravidelná či žádná měření výskytu oxidu uhelnatého.

Kontroly na jednotlivých pracovištích mimo jiné ukázaly, že častým problémem pro provozovatele je způsob zajištění bezpečného přístupu k obsluhovaným zařízením, výjimečně bylo zjištěno i nevyhovující zabezpečovací zařízení nebo jeho nefunkčnost. Dále bylo při provedených kontrolách zjištěno, že místní provozní předpisy nebo provozní řády nejsou zpracovány, popř. chybějí, a nejsou vedeny provozní deníky.

Mezi nejčastěji zjišťované skutečnosti je nutno zahrnout i nedostatky v ochraně plynovodů proti povětrnostním vlivům a korozi, nedostatečné větrání kotelen, nedostatky v umístění bezpečnostních tabulek v kotelnách a regulačních stanicích plynu, nežádoucí vodivé propojení plynovodu a kovových částí v kotelně a regulační stanici.

Ing. Vladimír Škaroupka, inspektor
Oblastní inspektorát práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj

Pohyblivé pracovní plošiny (poznatky z kontrol Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj v roce 2008)

V roce 2008 proběhla celostátní kontrola zajištění bezpečnosti provozu pohyblivých pracovních plošin. Oblastní inspektorát práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj vybral celkem 33 subjektů provozujících pojezdové zdvihací pracovní plošiny a 1 subjekt provozující půjčovnu závěsných plošin. Prováděné kontroly byly zaměřeny zejména na prověření systémů obecné prevence, prevence technických zařízení a na kontroly prováděné přímo na konkrétních pracovištích.

V rámci systému obecné prevence byla prověřována průvodní a provozní dokumentace provozovaných plošin, zajišťování odborné a zdravotní způsobilosti obsluh a funkčnost systému vyhledávání a hodnocení rizik, včetně přijímání opatření k jejich odstranění či minimalizaci. V kontrolovaných průvodních i provozních dokumentacích nebyly zjištěny závažnější nedostatky, v oblasti kvalifikace šlo o závady zejména formálního charakteru (průkaznost seznamování). Ověření zdravotní způsobilosti zaměstnanců k vykonávané práci bylo provedeno u všech kontrolovaných osob, hodnocení rizik pro práce prováděné pomocí plošin bylo až na výjimky prováděno, avšak často nedostatečně prokazatelným způsobem.

V systému prevence technických zařízení bylo kontrolováno zajištění bezpečného stavu pohyblivých pracovních plošin zejména prostřednictvím kvalifikovaně prováděné údržby, pravidelnými kontrolami, revizemi. Při ověřování funkčnosti tohoto systému bylo ojediněle zjištěno, že zejména provozní prohlídky dle průvodní dokumentace jsou podceňovány, mnohdy se inspektoři setkali i s chybějícími záznamy o odstraňování zjištěných závad. V jednom případě bylo dokonce zjištěno provedení revize plošiny osobou bez příslušného osvědčení.

K nejčastěji zjištěným nedostatkům patřilo:

- neprovádění pravidelných provozních prohlídek,
- nedostatečné seznámení zaměstnanců s riziky možného ohrožení života a zdraví,
- nezajištění bezpečného přístupu k zařízení,
- neoznačení zařízení výstražnými a informačními značkami,
- neprokatelný způsob vedení dokumentace o vyhledaných rizicích.

Obecně lze konstatovat, že se v roce 2008 podstatně snížil výskyt závěsných lávek, které jsou v Jihomoravském a Zlínském kraji nahrazovány zpravidla pohyblivými zdvihacími plošinami nebo výstavbou lešení.

Bc. Radovan Knap, inspektor
Oblastní inspektorát práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj

Nabídka vzdělávacích akcí VÚBP, v.v.i.

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., má dlouholetou zkušenost s pořádáním vzdělávacích kurzů za účelem rozvoje lidských zdrojů. Specializuje se především na bezpečnost a ochranu zdraví při práci a na související problematiku. V posledních několika letech také na požární ochranu.

Kurzy a další vzdělávací akce se konají v budově Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v.v.i., ve 2. patře, v místnosti č. 213.

Veškeré informace o kurzech jsou dostupné na www.vubp.cz v rubrice Vzdělávání, nebo na telefonním čísle 221 015 891 a el. adrese klikarova@vubp-praha.cz, neumannovab@vubp-praha.cz.

Kurzy připravené na II. pololetí 2009

Datum	Název akce	Cena v Kč (bez DPH 19 %)
2.9.2009 - 12.1.2010	Přípravný kurz ke zkoušce z odborné způsobilosti k zajišťování úkolů v prevenci rizik	14 000,-
3.9.2009 - 20.11.2009 5.1.2010 7.1.2010	Kurz pro získání odborné způsobilosti v požární ochraně Zkouška	13 000,-
8.9.2009 - 8.12.2009	Distanční nadstavbové vzdělávání Řízení a organizace práce v podniku	6 500,- (osvobozeno od DPH)
9.9.2009 - 21.12.2009	Distanční nadstavbové studium Systém řízení bezpečnosti a havarijní plánování	13 000,- (osvobozeno od DPH)
15.9.2009 -10.12.2009	Distanční nadstavbové vzdělávání Auditor systému managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	9 000,- (osvobozeno od DPH)
13.10.2009 4.11.2009	Akreditované zkoušky z odborné způsobilosti fyzických osob k zajišťování úkolů v prevenci rizik dle zákona č. 309/2006 Sb.	3 000,-
19.10.2009 - 21.10.009	Konzultační kurz (pro přípravu ke zkoušce z odborné způsobilosti k zajišťování úkolů v prevenci rizik)	5 000,-

Vítězové výtvarné soutěže „Dej na sebe pozor, mami, dej na sebe pozor, tati!“

Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., a Ministerstvo práce a sociálních věcí jako součást Evropské kampaně 2008-2009 „Zdravé pracoviště: Dobré pro Vás – dobré pro podnikání“ vyhlásily celostátní výtvarnou soutěž pro děti s názvem „Dej na sebe pozor, mami, dej na sebe pozor, tati!“, a to ve dvou soutěžních kategoriích (věk 6-10 a 11-16 let).

Cílem vyhlašované soutěže bylo ověřit si, že děti jsou schopny zamyslet se nad nebezpečími a riziky, které vycházejí z povahy pracovního prostředí a vznikají při činnostech, které jejich rodiče či blízcí vykonávají. Myšlenky a nápady zpracované v obrázcích soutěžících ukázaly, že nastupující generace dobře chápe význam prevence nehod a ochrany zdraví při práci a že je schopna odhalovat případné chyby a nedostatky a upozornit na ně.

Celkem se do soutěže přihlásilo 47 škol, které zaslaly 192 výtvarných prací svých žáků. Hodnotící komise složená ze zástupců MPSV, MZ, MŠMT, VÚBP, v.v.i., a Rady vlády pro BOZP vybrala tyto vítěze (v závorce je uveden název vítězné práce):

I. kategorie (věk 6 – 10 let)

1. místo Rebeka Hudcovicová ze ZŠ T.G.Masaryka Poděbrady (Zdravotní sestra).
2. místo Kristýna Cibulková ze ZŠ praktické a ZŠ speciální v Mělnice (Otec pracuje v lese).
3. místo Tereza Donovalová ze ZŠ Postoloprty (Práce na silnici – pozor na dopravní nehody).

II. kategorie (věk 11 – 16 let)

1. místo Nikola Matéová ze Speciální ZŠ Louny (Zahradnictví).
2. místo Marie Štelčíková ze ZŠ Postoloprty (Výměna žárovky).
3. místo Petra Vrtalová ze ZŠ Horka-Domky Třebíč (Maminka v domácnosti).

Předání cen pro dětské autory vítězných prací se uskutečnilo na slavnostní akci „Bezpečnost a ochrany a zdraví při práci v Evropě 21. století“ dne 27.4.2009 v Kongresovém centru Praha v rámci Evropské kampaně k hodnocení rizik a Českého předsednictví EU.

Mgr. Alena Horáčková
Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i.

